

Het zit in het systeem

Burgerheid.nl

Empowerment zelfredzaamheid

Als burger denk je in de relatie met je gemeente (of met andere overheden) dat je te stellen hebt met medewerkers. Als het daarbij misgaat, zal je al gauw het handelen van een individu ter discussie stellen. Dat is begrijpelijk omdat een persoon 'tastbaar' is en je meestal iemand bij naam en rugnummer moet noemen in een officiële bejegeningklacht. Toch ligt het helemaal anders en een zelfredzame burger moet dit weten en er zich altijd van bewust zijn.

Medewerker = de organisatie!

Een belangrijke les die je als zelfredzame burger moet hebben geleerd, is dat alles wat medewerkers van de gemeente (en van andere overheden) doen bij het uitvoeren van hun functie, moet worden gezien als het handelen van het orgaan waarvoor ze werken.

Het staat zo in de Algemene wet bestuursrecht:

Een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan.

Artikel 9:1 lid 2

Bekritiseer je een medewerker, dan heb je het dus eigenlijk tegen de organisatie waarvoor deze werkt. De medewerker (van hoog tot laag) handelt alleen maar in 'mandaat' en heeft daarbij geen verantwoordelijkheid. Bij mandateren gaat - anders dan bij delegeren - de verantwoordelijkheid niet over op een ander orgaan of op een andere persoon.

It's the system!

Goed om te weten voor jou als zelfredzame burger: het handelen van medewerkers bij een overheid wordt niet - zoals we vaak denken - bepaald door hun individuele eigenschappen (positie, functie, rol, karakter, opleiding, vaardigheden, zienswijze enzovoort), maar **door het heersende systeem**. De eigenschappen van medewerkers spelen maar een beetje mee en mogen ook niet meer meespelen.

Als zelfredzame burger heb je bij de overheid niet te maken met vlees en bloed, maar met machten en krachten van het systeem.

Het heersende systeem bij veel gemeenten en overheden laat zich in onze tijd helaas vaak kenmerken door:

1. **wantrouwen;**
2. **willekeur;**
3. perverse prikkels;

4. rechtmatigheid ten koste van de menselijke maat;
5. tekortschietende maatwerkbenadering;
6. selectieve aanwending van mandaat;
7. ontbrekende trajectregie en integrale aanpak;
8. lineaire in plaats van circulaire benadering.

In afzonderlijke vervolglussen wordt hierop verder ingegaan.

Dit is een les op www.burgerheid.nl in 'Empowerment zelfredzaamheid'

<https://www.burgerheid.nl/empowerment/het-zit-in-het-systeem/>

Auteur: **Ray Heijder**